

ประโยคในภาษาไทย : แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ*

THAI SENTENCES: COOPERATIVE LEARNING APPROACH

วลัญรัตน์ พันผาด¹

WALUNRAT PANPAD¹

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

¹Mahamakut Buddhist University, Isan Campus

Corresponding Author, E-mail: waranratpanpad@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้เรื่องประโยคในภาษาไทย โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในโครงสร้างและชนิดของประโยค รวมถึงพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เรียน ประโยคในภาษาไทยประกอบด้วยนามวลี (ประธาน) และกริยาวลี (ภาคแสดง) และสามารถแบ่งประเภทตามโครงสร้างเป็นประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน นอกจากนี้ยังแบ่งตามมาลาและเจตนาของผู้พูดได้อีกหลายประเภท

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นการทำงานกลุ่มเล็กที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนฟังและเกื้อกูลกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน และใช้ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทความนี้แนะนำเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) และ TGT (Teams-Games-Tournaments) ซึ่งทั้งสองเทคนิคส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่ม การทดสอบรายบุคคล และการแข่งขันในรูปแบบเกม โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การสอนเนื้อหา การทำงานกลุ่ม การทดสอบรายบุคคล และการให้รางวัล

* Received 18 April 2025; Revised 14 May 2025; Accepted 12 June 2025

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไม่เพียงช่วยพัฒนาความเข้าใจในเรื่องประโยคภาษาไทย แต่ยังส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และความรับผิดชอบของผู้เรียน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการใช้ชีวิตในสังคม

คำสำคัญ : ประโยคภาษาไทย, การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ, STAD, TGT

Abstract

This article presents an approach to teaching Thai sentence structures using the Cooperative Learning method, aiming to enhance students' understanding of sentence components and types, as well as develop teamwork skills. Thai sentences consist of noun phrases (subjects) and verb phrases (predicates) and can be classified by structure into simple, compound, and complex sentences. Additionally, sentences can be categorized based on mood and the speaker's intent.

Cooperative Learning emphasizes small, diverse group work, fostering interdependence, shared responsibility, and interpersonal skills. The article introduces two popular techniques: STAD (Student Teams Achievement Divisions) and TGT (Teams-Games-Tournaments). Both methods promote learning through group collaboration, individual testing, and competitive games. The learning process includes preparation, content delivery, group work, individual assessment, and team recognition.

Cooperative Learning not only enhances understanding of Thai sentence structures but also cultivates teamwork, communication, and accountability—essential skills for social life. This approach demonstrates the potential of collaborative learning in creating an engaging and effective educational environment.

Keywords: Thai Sentences, Cooperative Learning, STAD, TGT

บทนำ

ประโยคเป็นหน่วยพื้นฐานที่สำคัญในการสื่อสารภาษาไทย โดยประกอบด้วย ส่วนประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และสามารถสื่อความหมายได้อย่าง สมบูรณ์ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ส่วนประกอบ โครงสร้าง และชนิดของ ประโยคจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ. บทความนี้มุ่ง นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้เรื่องประโยคในภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้แนวคิดการ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจในเรื่อง ประโยคภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็น กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันในกลุ่มเล็กๆ ที่มีความ หลากหลาย เพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน นักวิชาการหลายท่านได้ให้ ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยเน้นถึงความสัมพันธ์ที่ต้องพึ่งพาและ เกื้อกูลกัน ความรับผิดชอบร่วมกัน การใช้ทักษะปฏิสัมพันธ์ การปรึกษาหารือ และการ สะท้อนกลับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานกลุ่ม. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมี เทคนิคหลากหลายที่ได้รับความนิยม เช่น STAD, TGT, Jigsaw, Think-Pair-Share และ Group Investigation

บทความนี้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้เรื่องประโยคในภาษาไทยโดยใช้ เทคนิค STAD (Student Teams-Achievement Divisions) และ TGT (Teams- Games-Tournaments). เทคนิค STAD เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม การศึกษา เนื้อหาร่วมกัน การทดสอบรายบุคคล และการนำคะแนนรายบุคคลมารวมเป็นคะแนน กลุ่ม. ส่วนเทคนิค TGT มีลักษณะคล้ายกับ STAD แต่เพิ่มองค์ประกอบของการแข่งขัน ระหว่างกลุ่มผ่านเกมและการแข่งขันรายบุคคล เพื่อส่งเสริมความสนุกสนานและการมี ส่วนร่วมในการเรียนรู้. บทความนี้จะนำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทั้ง สองอย่างในการสอนเรื่องประโยคในภาษาไทยอย่างละเอียด

ความหมายและส่วนประกอบของประโยค

ประโยคคือหน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหรือคำหลายคำเรียงต่อกันอย่างมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และสามารถสื่อความได้ว่าเกิดอะไรขึ้น หรืออะไรมีสภาพเป็นอย่างไร โดยทั่วไป ประโยคประกอบด้วยสองส่วนสำคัญคือ นามวลี (ทำหน้าที่เป็นประธาน) และกริยวลี (ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง)

ประธานคือนามวลีที่เป็นผู้แสดงกิริยาอาการ ผู้แสดงสภาพ หรือเจ้าของคุณสมบัติ ประธานอาจเป็นคำนามคำเดียวหรือคำนามที่มีส่วนขยาย.

ภาคแสดงคือกริยวลีที่แสดงกิริยาอาการ สภาพ หรือคุณสมบัติของประธาน ภาคแสดงจะต้องมีคำกริยาอยู่ด้วยเสมอ และอาจมีกรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยขยาย

ประโยคอาจมีเพียงกริยวลีก็ได้ แต่จะมีเพียงนามวลีไม่ได้ ตัวอย่างประโยคที่มีเพียงกริยวลีคือ "กรุณาลุกขึ้น" ตัวอย่างข้อความที่ไม่เป็นประโยคเพราะมีแต่นามวลี เช่น "ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย พวกเรานักเรียนโรงเรียนบ้านไร่ทั้ง 6 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมที่พึ่งตั้งครุฑ" ตัวอย่างประโยคที่มีทั้งนามวลีและกริยวลี เช่น "ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายกรุณาลุกขึ้น"

ในการสื่อสารจริง ประธาน บางส่วนของประธาน หรือบางส่วนของภาคแสดง อาจไม่ปรากฏก็ได้ หากมีบริบทหรือสถานการณ์ที่ช่วยให้เข้าใจประโยคนั้นเพียงพอ ตัวอย่างเช่น "หิวจัง" ซึ่งละประธานคือผู้พูด

การเรียงลำดับส่วนประกอบของประโยคและการเน้น

โดยทั่วไป ประโยคในภาษาไทยจะมีประธานอยู่หน้าภาคแสดง อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ต้องการเน้น กรรม หน่วยเติมเต็ม หน่วยเสริมความ กริยาวิเศษณ์วลี หรือบุพบทวลี ก็อาจย้ายมาไว้หน้าประธานได้ กรรม หน่วยเติมเต็ม หน่วยเสริมความ และกริยาที่สามารถย้ายมาอยู่หน้าประธานได้ มักมีคำขยายอยู่ด้วย และสามารถยกขึ้นเป็น หัวข้อ หรือหน่วยนำความ (topic) ได้ หน่วยนำความ คือ หน่วยของประโยคที่ยกขึ้นมาเป็น หัวข้อเรื่องของประโยค หน่วยนำความอาจเป็น ประธาน เป็นกรรม เป็นทั้งประธานและ

กรรม หรือไม่เป็นทั้งประธานและกรรมของประโยคก็ได้ ตัวอย่างเช่น "พวกเราทั้งหลาย ที่มาร่วมชุมนุมกันวันนี้ ล้วนแต่เป็นตัวแทนจากนานาชาติอารยประเทศ" (หน่วยนำความทำหน้าที่เป็นประธาน)

การวิเคราะห์ส่วนประชิดของประโยค

เป็นการแสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประกอบของประโยคโดยลากเส้นตัดระหว่างส่วนของประโยค 2 ส่วนที่อยู่ประชิดกัน ส่วนของประโยคที่สัมพันธ์กันมากจะถูกตัดไว้ในกลุ่มเดียวกัน ส่วนที่สัมพันธ์น้อยที่สุดจะถูกตัดขาดออกไป และทำเช่นนี้เรื่อยไปเป็นชั้นๆ วิธีนี้ช่วยให้เข้าใจ โครงสร้างของส่วนต่างๆ ของประโยค ว่ามีความสัมพันธ์กันเป็นชั้นๆ ตามลำดับ

ชนิดของประโยค

ประโยคสามารถจำแนกได้หลายวิธี เช่น แบ่งตามโครงสร้าง แบ่งตามมาลา หรือแบ่งตามเจตนา

1. ชนิดของประโยคแบ่งตามโครงสร้าง แบ่งได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่

1.1) **ประโยคสามัญ** หรือประโยคพื้นฐาน คือประโยคที่ประกอบด้วยนามวลีทำหน้าที่ประธานกับกริยาวลีทำหน้าที่ภาคแสดง โดยไม่มีอนุประโยคเป็นส่วนขยาย และไม่มีคำเชื่อมกริยา คำเชื่อมกริยาวลี หรือคำเชื่อมประโยค แบ่งได้เป็น 2 ชนิด

1.2) **ประโยคสามัญที่มีกริยาวลีเดียว** มีกริยาวลีเพียง 1 กริยาวลี ในกริยาวลีมีคำกริยาเพียงคำเดียว ตัวอย่างเช่น "เด็กหญิงสุนันท์นั่งในห้องเรียน"

1.3) **ประโยคสามัญหลายกริยาวลี**: เป็นประโยคสามัญที่มีโครงสร้างกริยาเรียง คือ มีกริยาวลีหลายกริยาวลีทำหน้าที่เป็นภาคแสดงของประธานเดียวกันหรือต่างประธานกันก็ได้ โดยไม่มีคำเชื่อมเชื่อมกริยาวลีเหล่านั้น กริยาวลีในประโยคอาจแสดงเหตุการณ์ที่เกิดพร้อมกัน เกิดต่อเนื่องกัน หรือเกิดก่อนหลังกัน ตามลำดับเหตุการณ์หลังอาจเป็นผลจากเหตุการณ์แรกก็ได้ ตัวอย่างเช่น "สมชัยโบกมือ ลาพวกเรา" (เกิดพร้อมกัน), "คุณปู่เดิน-ไป-ใส่บาตรหน้าบ้าน" (เกิดต่อเนื่องกัน)

2) ประโยคซ้อน คือประโยคที่ประกอบด้วยประโยคหลักกับอนุประโยค

ประโยคหลัก หรือมุขยประโยค คือ ประโยคที่มีอีกประโยคหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประโยค อนุประโยค คือ ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยคำเชื่อมอนุประโยค อนุประโยคทำหน้าที่ได้สองอย่างคือ ทำหน้าที่อย่างนามวลี เป็นประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือขยายส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค ทำหน้าที่อย่างวิเศษณ์วลีขยายกริยาวลี อนุประโยคแบ่งได้เป็น 3 ชนิด **นามานุประโยค** ทำหน้าที่เหมือนนามวลี (เป็นประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยเสริมความ) มีคำเชื่อมนามานุประโยค เช่น ที่ ที่ว่า ว่า ให้ นำหน้า **คุณานุประโยค** ทำหน้าที่ขยายนามที่นำมาข้างหน้า มีคำเชื่อมคุณานุประโยค คือ ที่ ซึ่ง อัน และคำเชื่อมคุณานุประโยคนั้นเป็นประธานของอนุประโยคด้วย **เศษณานุประโยค** ทำหน้าที่อย่างวิเศษณ์วลี คือขยายกริยาวลี อาจอยู่หน้าหรือหลังประโยคหลักก็ได้ เมื่ออยู่หน้าประโยคหลัก มักมีคำเชื่อมเสริม ก็ จึง เลย ถึง อยู่ในประโยคหลักด้วย มีคำเชื่อมหลายกลุ่ม เช่น บอกเวลา (เมื่อ ขณะที่ ก่อน หลัง) บอกเหตุ (เพราะ เนื่องจาก) บอกผล (จน กระทั่ง) บอกความมุ่งหมาย (เพื่อ) บอกเงื่อนไข (ถ้า หาก) บอกความขัดแย้ง (ทั้งที่ แม้ว่า)

3) **ประโยครวม** คือประโยคย่อยตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไปมารวมเข้าเป็นประโยคเดียวกัน. ประโยคย่อยนั้นอาจเป็นประโยคสามัญหรือประโยคซ้อนก็ได้ ต้องมีคำเชื่อมสมภาค คือ และ และก็ แต่ ทว่า แต่ทว่า หรือ ทำหน้าที่เชื่อมประโยคย่อย. ตัวอย่างเช่น "ภรรยาผมตั้งครุฑแต่แท้งเสียก่อน" (สามัญรวมกับสามัญ), "เกษตรกรแถวนี้นิยมทำนาและเลี้ยงปลาที่กินพืชพิษไว้ในนา" (สามัญรวมกับซ้อน), "หลังจากที่ร้านนั้นซ่อมแล้วแต่น้ำฝนก็ยังซึมลงมาได้" (ซ้อนรวมกับสามัญ),

4) **ชนิดของประโยคที่แบ่งตามมालา** มาลาบ่งบอกเจตคติของผู้พูดต่อคำกริยา ภาษาไทยแสดงมालาด้วยคำช่วยกริยา คำกริยานำ คำปฏิเสธ คำวิเศษณ์แสดงคำถาม คำลงท้าย หรือรูปประโยคที่ไม่มีประธาน แบ่งได้ 4 ชนิด

4.1) **ประโยคบอกเล่า** บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ไม่มีคำปฏิเสธ คำถาม ขอร้อง หรือคำสั่ง อาจเริ่มต้นด้วยคำกริยาได้

4.2) ประโยคคำถาม มีคำแสดงคำถาม (ใคร อะไร ไหน ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ก็ เท่าไร) หรือมีคำลงท้ายแสดงคำถาม (ไหม หรือ) แบ่งเป็น ๒ ชนิด ต้องการการตอบรับหรือปฏิเสธ , ต้องการข้อเท็จจริง

4.3) ประโยคคำสั่ง ใช้สั่งหรือขอร้องให้ผู้ใดคนหนึ่งทำอย่างใดอย่างหนึ่ง มีลักษณะ ๓ อย่าง เริ่มต้นด้วยคำกริยา , เริ่มต้นด้วยคำบ่งชี้แสดงคำสั่งหรือขอร้อง , ขึ้นต้นด้วยคำเรียกขาน

4.4) ประโยคปฏิเสธ ประโยคบอกเล่า คำถาม คำสั่ง ที่มีคำปฏิเสธ (ไม่ มิใช่ เปล่า มิได้หามิได้ ห้าม อย่า)

5) ชนิดของประโยคที่แบ่งตามเจตนา บางครั้งเจตนาของผู้พูดอาจไม่ตรงกับรูปประโยค แบ่งได้หลายแบบ เช่น

5.1) ประโยคบอกให้ทราบ บอกกล่าวหรืออธิบายเรื่องต่างๆ อาจอยู่ในรูปคำถามก็ได้

5.2) ประโยคเสนอแนะ เสนอแนะข้อคิดเห็นให้ผู้ฟังปฏิบัติ อาจมีคำกริยานำ (ลอง) คำกริยาตาม (ดู) คำช่วยกริยา (ควร) หรือคำลงท้ายบอกมาลา (นะ ซิ).

5.3) ประโยคสั่ง บังคับให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม มักมีคำช่วยกริยา (จง) คำกริยานำ (ต้อง) คำลงท้าย (ซิ นะ) อาจเป็นคำถามก็ได้

5.4) ประโยคห้าม สั่งผู้ฟังไม่ให้กระทำ มักมีคำช่วยกริยา (อย่า ห้าม) และคำลงท้าย (นะ) อาจเป็นประโยคบอกให้ทราบก็ได้

5.5) ประโยคชักชวน ชวนให้ผู้ฟังทำตามความคิดของตน อาจมีคำวิเศษณ์ (กัน) คำลงท้าย (นะ เอะ เอะนะ) อาจเป็นประโยคคำถามก็ได้

5.6) ประโยคขู่ ชักจูงให้ผู้ฟังทำตามด้วยการบอกผลของการไม่ทำตาม อาจมีคำเชื่อม (ถ้า หาก)

5.7) ประโยคขอร้อง ขอให้ผู้ฟังช่วยสงเคราะห์ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจมีคำกริยานำ (ช่วย กรุณา วาน โปรด) คำวิเศษณ์ (ด้วย ที่ หน่อย) หรือคำลงท้าย (เถอะ นะ นะ) อาจเป็นประโยคคำถามก็ได้

5.8) ประโยคคาดคะเน แสดงความคาดหมายว่าสิ่งใดจะเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้ว อาจมีคำช่วยกริยา (คง อาจ น่าจะ เห็นจะ น่ากลัว) คำลงท้าย (กระมัง ละซิ)

5.9) ประโยคถาม ถามผู้ฟัง มีคำแสดงคำถาม อาจเป็นประโยคบอกให้ทราบก็ได้

6. วาจกรรม (Speech act) ในการสื่อสาร การตีความของผู้ฟัง บริบทสถานการณ์ สีหน้า ท่าทาง และน้ำเสียงของผู้พูดมีความสำคัญ

วจากรรมตรง คือ กรณีที่รูปประโยคกับเจตนาของผู้พูดสอดคล้องกัน

วจากรรมอ้อม คือ ผู้พูดใช้รูปประโยคอย่างหนึ่งแต่มีเจตนาอีกอย่างหนึ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มผู้เรียนที่ต้องการพึ่งพาและเกื้อกูลกัน ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน การใช้ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด และกระบวนการที่สะท้อนกลับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (Johnson & Johnson, 1994) กระบวนการที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด (สุวิทย์ และ อรทัย มูลคำ, 2545) การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม (ทิศนา แคมมณี, 2554) วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยทั่วไปมีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอน และช่วยเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ด้วย มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน คือ เป้าหมายของกลุ่ม (Slavin, 1987)

สรุปความหมายแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) จากนักวิชาการข้างข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นการทำงานร่วมกันของผู้เรียนในกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความหลากหลาย เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้

และความสำเร็จร่วมกันของทุกคนในกลุ่ม การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นแนวทางที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเรียนรู้ร่วมกัน เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในแนวทางนี้มีหลายวิธี โดยที่ได้รับความนิยม ได้แก่

1. เทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions)

- ผู้เรียนถูกแบ่งเป็นกลุ่มย่อยที่มีความสามารถหลากหลาย
- ศึกษาเนื้อหาด้วยกัน และช่วยกันเรียนรู้
- มีการทดสอบเป็นรายบุคคล และคะแนนของกลุ่มมาจากคะแนนเฉลี่ยของสมาชิก

2. เทคนิค TGT (Teams-Games-Tournaments)

- คล้าย STAD แต่มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มผ่านกิจกรรมเกมหรือทัวร์นาเมนต์

- ส่งเสริมความสนุกและการเรียนรู้ผ่านการแข่งขันเชิงบวก

3. เทคนิค Jigsaw (แบบจิ๊กซอว์)

- แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก และให้แต่ละคนเรียนรู้เนื้อหาส่วนหนึ่งของเรื่อง
- แต่ละสมาชิกจะกลายเป็น "ผู้เชี่ยวชาญ" ในส่วนของตน
- กลับมาอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟัง เพื่อให้กลุ่มได้ความรู้ครบถ้วน

4. เทคนิค Think-Pair-Share

- นักเรียนคิดเกี่ยวกับปัญหาหรือคำถามเป็นรายบุคคล
- จากนั้นจับคู่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- สุดท้าย นำเสนอความคิดเห็นต่อหน้าชั้นเรียน

5. เทคนิค Group Investigation

- นักเรียนกำหนดหัวข้อการศึกษาภายในกลุ่ม
- วางแผนการค้นคว้าและนำเสนอผลการศึกษา
- ส่งเสริมทักษะการวิจัยและการทำงานเป็นทีม

6. เทคนิค Learning Together

- นักเรียนทำงานร่วมกันในกลุ่มเล็ก ๆ

- มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยเหลือกัน
- ส่งเสริมความสามัคคีและการพึ่งพาอาศัยกัน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ประโยคในภาษาไทยด้วยแนวการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

1.การจัดการเรียนรู้เรื่อง ประโยคในภาษาไทย ด้วยเทคนิค STAD (Student Teams-Achievement Divisions) เป็นวิธีการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม และส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อม (Preparation) ครูผู้สอนเตรียมเนื้อหา เนื้อหาเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทย เช่น ประเภทของประโยค (ประโยคความเดียว, ประโยคความรวม, ประโยคความซ้อน) โครงสร้างประโยค (ประธาน + กริยา + กรรม) การใช้เครื่องหมายวรรคตอนในประโยค แบบฝึกหัดและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

แบ่งกลุ่มผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 4-5 คน โดยให้แต่ละกลุ่มมีความหลากหลายในด้านความสามารถ (เก่ง, ปานกลาง, อ่อน) ตั้งชื่อกลุ่มให้สอดคล้องกับเนื้อหา เช่น กลุ่มประโยคความเดียว, กลุ่มประโยคความรวม, กลุ่มประโยคความซ้อน

ขั้นที่ 2 การสอนเนื้อหา (Teaching) ครูผู้สอนอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทยอย่างชัดเจน พร้อมยกตัวอย่าง ใช้สื่อการสอน เช่น PowerPoint, วิดีทัศน์, หรือแผ่นภาพเพื่อช่วยในการอธิบาย

สาธิตตัวอย่าง ครูยกตัวอย่างประโยคในภาษาไทยแต่ละประเภท พร้อมวิเคราะห์โครงสร้าง ขวนผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ประโยคเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 การทำงานกลุ่ม (Team Study) มอบหมายงานกลุ่มแต่ละกลุ่มได้รับแบบฝึกหัดเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทย เช่น วิเคราะห์ประเภทและโครงสร้างของประโยคที่กำหนดให้ สร้างประโยคตามโจทย์ที่กำหนดแก้ไขประโยคที่ผิดให้ถูกต้อง

ทำงานร่วมกันในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา สมาชิกที่เก่งช่วยอธิบายให้เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจ ครูเดินสังเกตและให้คำแนะนำแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 4 การทดสอบรายบุคคล (Individual Test) ทดสอบความเข้าใจผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทยโดยลำพัง แบบทดสอบอาจประกอบด้วยคำถาม เช่น ระบุประเภทของประโยควิเคราะห์โครงสร้างประโยค สร้างประโยคตามโจทย์ที่กำหนด

การประเมินผล ครูตรวจแบบทดสอบและให้คะแนนรายบุคคล คะแนนของแต่ละคนจะถูกนำไปรวมเป็นคะแนนกลุ่ม

ขั้นที่ 5 การคำนวณคะแนนกลุ่มและให้รางวัล (Team Recognition) คำนวณคะแนนกลุ่ม นำคะแนนรายบุคคลของสมาชิกในกลุ่มมาคำนวณเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัล เช่น ใบประกาศนียบัตรหรือของรางวัลเล็กน้อยๆ

สรุปและสะท้อนการเรียนรู้ ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทย ผู้เรียนสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และวิธีการทำงานกลุ่ม

สื่อและอุปกรณ์ สไลด์ประกอบการสอน แบบฝึกหัดเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทย แบบทดสอบรายบุคคล ใบประกาศนียบัตรหรือของรางวัล

2. การจัดการเรียนรู้เรื่อง ประโยคในภาษาไทย ด้วยเทคนิค TGT (Teams-Games-Tournaments) เป็นวิธีการสอนที่เน้นการแข่งขันในรูปแบบเกมและการทำงานเป็นทีม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสนุกสนานไปกับการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อม (Preparation) ครูผู้สอนเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทย เช่น ประเภทของประโยค (ประโยคความเดียว, ประโยคความรวม, ประโยคความซ้อน) โครงสร้างประโยค (ประธาน + กริยา + กรรม) การใช้เครื่องหมายวรรคตอนในประโยค แบบฝึกหัดและเกมที่เกี่ยวข้อง

แบ่งกลุ่มผู้เรียน แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 4-5 คน โดยให้แต่ละกลุ่มมีความหลากหลายในด้านความสามารถ (เก่ง, ปานกลาง, อ่อน) ตั้งชื่อกลุ่มให้สอดคล้องกับเนื้อหา เช่น กลุ่มประโยคความเดียว, กลุ่มประโยคความรวม, กลุ่มประโยคความซ้อน

ขั้นที่ 2 การสอนเนื้อหา (Teaching) ครูผู้สอนอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทยอย่างชัดเจน พร้อมยกตัวอย่าง ใช้สื่อการสอน เช่น PowerPoint, วิดีทัศน์, หรือแผ่นภาพเพื่อช่วยในการอธิบาย

สถิติตัวอย่าง ครูยกตัวอย่างประโยคในภาษาไทยแต่ละประเภท พร้อมวิเคราะห์โครงสร้าง ชวนผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ประโยคเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 การทำงานกลุ่ม (Team Study) มอบหมายงานกลุ่มแต่ละกลุ่มได้รับแบบฝึกหัดเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทย เช่น วิเคราะห์ประเภทและโครงสร้างของประโยคที่กำหนดให้ สร้างประโยคตามโจทย์ที่กำหนดแก้ไขประโยคที่ผิดให้ถูกต้อง

ทำงานร่วมกันในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์และแก้ไขปัญหามหาชิกที่เก่งช่วยอธิบายให้เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจ ครูเดินสังเกตและให้คำแนะนำแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 4 การแข่งขันเกม (Games) เตรียมเกมแข่งขัน ครูเตรียมเกมแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับประโยคในภาษาไทย เช่น เกมจับคู่ประโยคกับประเภทของประโยค เกมวิ่งแข่งตอบคำถามเกี่ยวกับโครงสร้างประโยค เกมสร้างประโยคจากคำที่กำหนดให้

กติกาและวิธีการเล่น แบ่งผู้เรียนออกเป็นทีมแข่งขัน (อาจเป็นทีมเดิมหรือสลับสมาชิก) แต่ละทีมส่งตัวแทนมาแข่งขันในแต่ละเกม ทีมที่ตอบคำถามหรือทำภารกิจได้ถูกต้องและเร็วที่สุดจะได้คะแนน

ขั้นที่ 5 การแข่งขันรายบุคคล (Tournaments) เตรียมการแข่งขัน ผู้เรียนแต่ละคนจะแข่งขันในรูปแบบรายบุคคล โดยนั่งรอบโต๊ะแข่งขัน (แต่ละโต๊ะมีผู้เรียนจากกลุ่มต่าง ๆ) แต่ละโต๊ะจะมีคำถามเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทย เช่น ระบุประเภทของประโยค วิเคราะห์โครงสร้างประโยค สร้างประโยคตามโจทย์ที่กำหนด

การแข่งขัน ผู้เรียนตอบคำถามในแต่ละรอบ โดยครูหรือผู้ช่วยเป็นผู้คอยตรวจคำตอบ ผู้ที่ตอบถูกต้องจะได้คะแนน และสามารถเลื่อนไปแข่งในระดับที่สูงขึ้นได้

ขั้นที่ 6 การคำนวณคะแนนกลุ่มและให้รางวัล (Team Recognition) คำนวณคะแนนกลุ่มนำคะแนนจากการแข่งขันเกมและการแข่งขันรายบุคคลของสมาชิกในกลุ่มมาคำนวณเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัล เช่น ใบประกาศนียบัตรหรือของรางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ

สรุปและสะท้อนการเรียนรู้ ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทย ผู้เรียนสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และวิธีการแข่งขัน

สื่อและอุปกรณ์ สไลด์ประกอบการสอน แบบฝึกหัดเกี่ยวกับประโยคในภาษาไทย บัตรคำถามสำหรับการแข่งขัน ใบประกาศนียบัตรหรือของรางวัล

การประเมินผล ประเมินความรู้ ผ่านการแข่งขันเกมและการแข่งขันรายบุคคล, ประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม จากการสังเกตการทำงานร่วมกันในกลุ่ม, ประเมินความพึงพอใจ ผ่านแบบสอบถามหรือการสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียน

บทสรุป

การจัดการเรียนรู้เรื่องประโยคในภาษาไทยด้วยแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นแนวทางที่มีศักยภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำงานร่วมกันในกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความหลากหลายช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เทคนิค STAD และ TGT เป็นเพียงตัวอย่างของการนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งเน้นทั้งการทำงานร่วมกันและการแข่งขัน เพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องประโยคในภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาความเข้าใจในเรื่องประโยคภาษาไทย แต่ยังส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และความรับผิดชอบของผู้เรียน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการใช้ชีวิตในสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 ชนิดของคำ วลี ประโยค และสัมพันธสาร หน่วยที่ 4*. กรุงเทพฯ : องค์การคำของสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- ทิตนา แคมมณี. (2554). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิทย์ มูลคำ, อรทัย มูลคำ.(2545).*วิธีการจัดการเรียนรู้ 21 วิธีการจัดการเรียนรู้:เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การพิมพ์.

Johnson, D., Johnson, R., & Holubec, E. (1994). *Cooperative learning in the classroom*. Alexandria, Va.: Association for Supervision and Curriculum Development.

Slavin, R. E. (1987). *Cooperative Learning: Student Teams*. Washington, DC: National Education Association.